N°. 69. A°. 1842.

VRIJDAG, den 26sten AUGUSTUS.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 23 Augustus 1842.*

Bij resolutie van den Heer Gouverneur Generaal *ad interim*, van den 17 dezer maand, N°. 1138, is de Heer DAVID JUDA, gequalificeerd om gedurende de ongesteldheid van den *Deurwaarder bij het Geregtshof* W. J. VANIER, deszelfs functien waar te nemen.

De Adjunct Gouvernements Secretaris,
A. KIKKERT SCHOTBORGH.

MENGELWERK.

De Daguerrotype in den Harem.

(Medegedeeld)

Het is bekend, dat de beroemde Fransche schilder Horace Vernet, voor eenigen tijd eene reis naar Egypte bij Mehemed-Ali ondernomen heeft. Gedurende zijn verblijf in Alexandria beleefde hij een echt Oostersch avontuur, waarvan wij de mededeeling aan eenen vriend des grooten kunstenaars verschuldigd zijn.

Horace Vernet bevond zich reeds langer dan eene week in Alexandrië. Hij woonde in het paleis van den onderkoning, en deed dagelijks wandelingen door de stad, gehuld in eenen langen Egyptischen mantel; deze toertjes noodzaakten hem iederen morgen door eene straat te wandelen, welke onder de ombeklimbare terrassen gelegen is, die tot wandelplaats voor de vrouwen van den pacha dienen.

Eens des morgens was hij zeer vroeg uitgegaan, en bevond zich bijna alleen in die straat, toen een voorwerp, dat voor hem bestemd scheen, voor zijne voeten nederviel; .... het was eene witte roos met een rood lint omstrengeld, en tegelijk zag hij het einde eener sjerp, van dezelfde kleur, op de borstwering van den muur fladderen.

— »Wat moet dat beduiden?" zeide hij verwonderd bij zich zelven, maar zich de verhalen uit de *duizend en eene nacht* herinnerende, voegde hij er glimlagchend bij: »dat is eene liefdesverklaring."

Inderdaad, hoe kon hij dan den zin van dit symbolisch geschenk anders uitleggen? Beduidde niet de witte roos: »ik ben eene dame des Harems." en het roode lint: ik brand van liefde voor u, maar ik ben in boeijen."

Ongelukkig is de beroemde kunstenaar een zeer achtingswaardig man, en de stralen krans van zijnen roem rust op een bijna grijs hoofd.

— »Men houdt mij ongetwijfeld voor een ander," — dacht hij met een philosoofsch glimlachje, maar toen hij rondzag vond hij, tot zijnen verwondering, de straat ledig.

— »Al is deze roos ook niet voor mij bestemd — meende hij — zoo heb ik toch het regt haar te behouden."

Hij zette zijne wandeling verder voort, de geur der bloem inademende, en onwillekeurig over het zonderlinge geval nadenkende.

Den volgenden morgen, toen hij dezelfde plaats voorbijging, dacht hij nog aan het voorval; .... en zie! eene tweede roos viel voor zijne voeten neder en de sjerp fladderde op nieuw boven zijn hoofd. Den derden dag volgde eene derde bloem, en zoo ging het de geheele week door.

— »Zij is ongetwijfeld voor mij bestemd!" zeide de schilder, terwijl hij de roos opnam, »zonder het te willen, heb ik eene der vrouwen van mijnen gastheer bekoord, en zoo ben ik dan eene soort van Josef bij den Pharao van onzen tijd."

Hoewel Horace Vernet zoo schertste, was hij ernstig in verlegenheid, en betrad het paleis van Mehemed-Ali met een onrustig hart. Niet de minste omstandigheid kon hem op het spoor van de onbekende brengen, hij zag zelfs geene schaduw van een vrouwelijk wezen in zijne woning, en de rozen vielen ook niet meer van het terras naar beneden.

Intusschen had de kunstenaar dagelijks lange gesprekken met den onderkoning. In een derzelven legde Vernet aan den pacha de nieuw gevondene daguerrotype uit. Deze stelde zooveel belang in die wonderlijke bewerking, dat hij er zich zelf van wenschte te overtuigen. En nu zat de pacha 's avonds en 's morgens hare inrigting en behandeling te bestuderen. In korten tijd was de grijze leerling zoo ver, dat hij zich zonder meester kon helpen, en wilde nu ook de bewijzen van zijne kunde leveren.

— »Als het morgen goed weder is, — zeide hij tot den schilder — dan zullen wij de groote havengebouwen in oogenschouw nemen, ik zal het wonderlijke werktuig laten volgen, en zelf eenige proeven nemen."

Den volgenden morgen straalde de zon van Egypte helder, en de onderkoning begaf zich dus, door verscheidene officieren begeleid, met den kunstenaar op weg. Op het oogenblik toen zij de voor de vrouwen bestemde baden voorbij kwamen, hield Horace Vernet op eens zijn paard in.

Eene heerlijke bloemruiker viel voor hem op zijnen zadel neder, en het geheele gevolg wenschte hem met dit onverwachte geschenk geluk.

— »Het tweede hoofdstuk van mijnen roman," — dacht de kunstenaar, — mijne onbekende schoone baadt zich in dit huis."

Toen hij bemerkte, dat men zijne bouquet naauwkeurig onderzocht, begon hij er zelf opmerkzaam op te worden. Het waren zeldzame bloemen, en hare schikking was nog eigenaardiger. Een geheime zin lag er ongetwijfeld in verborgen, maar de kunstenaar kon hem ongelukkiglijk niet ontraadselen.

— »Zoekt gij den zin van dit geurig geschenk, mijnheer," — vroeg een jong Mamelukken officier uit het gevolg des pacha's, »als gij het mij een oogenblik wilt afstaan, dan zal ik er u terstond de uitlegging van geven."

— »Zeer gaarne," antwoordde de schilder, en reikte den ruiker aan den officier over.

Deze onderzocht hem oplettend, en ademde de geur van iedere bloem in: toen gaf hij de volgende uitlegging:

— »Het kloppen van mijn hart zegt mij dat ik u bemin, zegt u het kloppen van uw hart, dat gij mij bemint? Mijn lijf is zoo rein van iedere smet, als mijne ziel vrij is van iedere andere liefde, is uwe ziel evenzeer van alle wankelmoedigheid vrij? Ik smacht zuchtend naar de vrijheid, om uwe slavin te worden, wilt gij mijn heer zijn en mij de vrijheid helpen verkrijgen? Ga niet meer des morgens langs het terras voorbij, maar des avonds. De witte rozen zullen dan weder op u neder vallen, geliefde mijner ziel, en haar geur is des avonds niet minder aangenaam dan des morgens. — Zoo gij mij ooit ontmoet, dan kunt gij mij aan mijne roode sjerp herkennen."

Nadat de officier op zoo zonderlinge wijze uit de bloemen gelezen had, gaf hij den ruiker aan den kunstenaar terug, maar Horace Vernet, ofschoon zelfs door den pacha als gelukkig geprezen, bleef niettemin nadenkend, en een lachje zweefde om zijne lippen.

— »Ik dank u mijnheer," — zeide hij tot den beleefden tolk — »en ik verzoek u tevens uw werk te voleinden, door voor mij een antwoord te vervaardigen dat den brief waardig is."

— »Dat is gemakkelijk te doen," — antwoordde de officier. Hij schikte de bloemen een weinig anders, en bragt er den volgenden zin in:

— »Ja, het kloppen van mijn hart zegt mij, dat ik u bemin, mijn hart is vrij van alle wankelmoedigheid als het uwe! Maar uw slaaf wil ik zijn en niet uw heer. Heden avond verwacht ik een geschenk van u onder het terras, geliefde mijner ziel! Al mijne gedachten zijn bij u, des morgens zoowel als des avonds. Waar wij elkander ooit zullen ontmoeten, kunt gij mij altijd aan mijnen blaauwen mantel herkennen."

— »Voortreffelijk: mijn heer, voortreffelijk!" riep de schilder en nam den ruiker weder in ontvangst.

— »Voortreffelijk" herhaalde het gevolg, dat op dit oogenblik de haven naderde.

Men sprak nog eenige oogenblikken over het avontuur van den kunstenaar, en toen scheen men, geheel oplettendheid voor de werking der daguerrotype, het voorval te vergeten.

Met hulp van eenige wenken en teregtwijzigingen stond de onderkoning de proef roemvol door. Stad en haven, helder door de zon verlicht, zag men op de metaalplaten terug, de reede, met schepen bedekt die voor anker lagen, de lange zilver strepen van de oneindige zee in de verte, donkere rotsen met hooge vuurtorens, de havenhoofden van rozenkleurig graniet, omspoeld door de blanke golven der zee, witte huizen der nieuwgebouwde stad, die zich uit de donkere puinhoopen der Nekropolis verhieven, Arabieren die onbewegelijk nederzaten onder de grafsteenen hunner vaderen, of op de hoogten der moskeeën onophoudelijk hunne armen bewogen, — dit waren de beelden welke de daguerrotype trouw wedergaf.

Driemaal herhaalde de pacha de proef van verschillende punten, en driemaal werd zij met het gelukkigst gevolg bekroond; en hij besloot dus, op het vleijendst door zijnen meester in deze kunst geprezen, op zijne beurt ook weder een leermeester derzelve te worden. Hij liet de jonge officieren van zijn gevolg nader treden, en onder zijne leiding moesten zij een vierde proef uitvoeren. Alles ging weder voortreffelijk, en de pacha werd als een meester der lichtteekenkunst geroemd. Hij was op dat oogenblik zoo met zich zelf te vreden, dat hij gaarne voor geheel Egypte zijne proeven had willen nemen, en plotseling kwam hij op eenen inval, die bedenkelijke gevolgen voor hem zou hebben.

»Wij zullen naar het paleis terugkeeren," zeide hij tot den kunstenaar. — »Gij zult zoo goed zijn mij de daguerrotype voor een tijd af te staan, en eenige metalen platen er in te leggen, die de lichtstralen inzuigen."

— De wensch van Uwe Hoogheid zal voldaan worden," — antwoordde V e r n e t.

Eene kleine siddering overviel hem echter toen M e h e m e d van zijne vrouwen sprak.

— » Uwe vrouwen, sire?" riep hij, terwijl hij zijn bouquet tusschen de vingers drukte. — » Wilt gij uwe vrouwen in eene voorstelling met de daguerrotype geven?"

— » Zoo als gij zegt," antwoordde de pacha lagchend — » en dus moet ik voor deze reis uwe hulp bij de bewerking missen."

Hoe voorkomend ook de gebieder der muzelmannen was, bemerkte de schilder toch, dat Oostersche ijverzucht den Harem bewaakte: — en met een smartelijk gevoel dacht hij bij zich zelven:

» Welk eene heerlijke gelegenheid zou dit zijn, de odaliske met de roode sjerp te zien.

Maar te vergeefs deed hij den pacha opmerken hoe weinig deze van den gunstigen uitslag verzekerd kon zijn; daar hij zoo even zijne hulp nog noodig had, en welke ontmoediging het voor zijne eigenliefde zou zijn, als de zaak hem voor zijne vrouwen mislukte; eindelijk stelde hij hem voor, dat zijn ouderdom en zijne groote ondervinding hem het regt niet gaven op eene uitzondering van den algemeenen regel te hoopen.. Op al die gronden, hoe voortreffelijk zij ook ongetwijfeld waren, antwoordde de pacha slechts met een ontkennend hoofdschudden, en met de volgende woorden, die hij op den drempel van zijn paleis hem eindelijk toevoegde:

— Uwe daguerrotype voor een uur, mijn waarde gast, benevens vijf nieuwe metaalplaten!"

H o r a c e V e r n e t gaf zuchtende zijn plan op, en de pacha trad, zonder hem, het verblijf zijner vrouwen binnen.

Op het hoogste punt des Harems; op het schaduwrijk terras, van waar de witte rozen nedervielen, bevind zich nu de pacha met zijne jonge odalisken. Te midden van deze bloeijende gezigten, en schitterende gewaden, ziet de zon hem alleen met zijnen witten baard, in zijne met goud geborduurde onderkleederen en zijnen met pels gevoerden kaftan. Voorzigtig neemt hij de daguerrotype, en plaatst haar op de borstwering van het terras; alle vrouwen verlaten hunne divans en stroomatten, om dit nooit geziene wonderwerk der kunst te aanschouwen. M e h e m e d neemt eene metalen plaat, die de schilder er had bijgevoegd, steekt dezelve in de camera obscura, en wacht eenige minuten.... Spoedig daarop, meenende dat de uitwerking van het licht volbragt zij, haalt hij de metalen plaat uit de duistere ruimte te voorschijn, en beproeft of de teekening zich vertoonen zal, alle vrouwen rigten nieuwsgierig hunne blikken op de plaat.

Maar, o teleurstelling! het wonder vindt geene plaats! — Het verzilverde metaal is wit als te voren, en alleen het gelaat van den pacha is merkelijk verkleurd.

— » Ik ben te spoedig te werk gegaan!" zegt M e h e m e d, geërgerd.

Hij neemt eene tweede proeve, zonder beter gevolg.

— » Wat moet dat beteekenen?" roept hij, na geheel in de war gebragt. — » Ik moet de zaak weder verkeerd hebben aangevangen, of eene kleinigheid hebben vergeten."

Bedaard overlegt hij de geheele bewerking nog eens, en begint op nieuw nog zorgvuldiger dan te voren. Vergeefsche pogingen! het wonder vertoont zich al weder niet, en het gaat even zoo eene vierde en vijfde maal.

Ongeduldig zinkt hij nu op zijnen divan neder.

Maar spoedig brengt het onderdrukte lagchen en fluisteren zijner vrouwen hem tot hevigen toorn. Hij gaat op het verwenschte instrument los, en er scheelde weinig aan of hij had het aan stukken geslagen. Hij beschouwd het op nieuw, bekijkt het van alle kanten, maar wordt er niet wijzer door.

Wat kan hij er aan doen? Hoe zal hij zich uit de verlegenheid redden? Door welk middel? — Er is er maar één! H o r a c e V e r n e t moet in den Harem worden geroepen!

Lang aarzelt de pacha eer hij tot dit uiterste overgaat, eindelijk behaalt de eigenliefde de zegepraal op de jalouzij; een slaaf moet den kunstenaar gaan halen.

Deze komt met eenen spoed, dien wij ons ligtelijk kunnen verklaren, en de eerste vrouw, die hem in het oog valt, is de odaliske met de roode sjerp, eene parel des Harems, prijkende in al de schoonheid eener jeugd, die eerst zeventien zomers gebloeid heeft!

Maar van waar komt het, dat zij even kalm blijft? Is dat onverschilligheid of teleurstelling, een *quiproquo* of veinzerij? Zonderling geheim, dat zich spoedig ontraadselen zal.

Geheel in verrukking, hoort H o r a c e V e r n e t naauwelijks naar den pacha, en eerst nadat hij de schoone bewoneres des Harems lang had aangezien, onderzoekt hij het instrument.

— » Bij den Profeet!" roept hij toen met geveinsde verwondering uit — » Uwe Hoogheid moge mij mijne nalatigheid vergeven, ik heb vergeten jodium op de platen te leggen."

Het is bekend, dat, volgens de nieuwste, meer volkomene bewerking der daguerrotype, dit vooraf geschieden moet. Terwijl de onderkoning er op rekende, dat V e r n e t hiervoor gezorgd zou hebben, had hij de rekening buiten den waard gemaakt. Van daar zijne vele vergeefsche proeven, die hem zoo zeer hadden teleurgesteld, en wier eenige oorzaak de voorgewende onachtzaamheid des kunstenaars was.

M e h e m e d bemerkte echter de krijgslist weldra, maar hij vergaf die te eerder, daar hij er zijne regtvaardiging in vond.

— » Mijne ijverzucht vergeeft u, ten gunste mijner ijdelheid," — fluisterde hij den schilder lagchend in het oor; — » daar gij voor mijnen Harem zoo ingenomen zijt, als ik voor uwe daguerrotype, kunnen wij het in der minne eens worden. Haal mij eenige met jodium geprepareerde platen, en zie dan vrijelijk mijnen Harem rond."

Dat liet H o r a c e V e r n e t zich geen tweemaal zeggen, en hij kwam binnen weinige minuten terug. Ditmaal waren schilder en onderkoning volkomen met elkander tevreden, want terwijl de laatste zijne vrouwen door den uitslag zijner proefnemingen in verbazing bragt, zorgde de eerste daarvoor, dat de ruiker, die het antwoord bevatte, in de handen der odaliske geraakte.

Maar wat is de reden, dat, terwijl de pacha zich onder luide toejuichingen omwendt, zijn oog plotseling van verrassing en toorn vonkelt?... Wat mag de reden zijn dat H o r a c e V e r n e t siddert en verbleekt, toen hij den pacha de hand aan zijnen dolk ziet slaan?

M e h e m e d A l i heeft de beweging des schilders en der odaliske bemerkt, hare sjerp herkend en den onder zijne eigene oogen vervaardigden bloemruiker.

— » Welaan dan," — denkt H o r a c e V e r n e t, meer dood dan levend — » ik ben verloren, en mijn roman zal, als alle Oostersche geschiedenissen, met den strop eindigen!"

Maar stel u de vreugde van onzen kunstenaar voor, toen hij bemerkte, dat de van toorn gloeijende oogen des pacha's milder werden, en de dreigende uitdrukking van zijn gelaat voor een vriendelijken glimlach plaats maakte.

— » Voor honderd jaren, zoudt gij uw hoofd reeds verbeurd hebben," zeide de onderkoning — » maar ik, die geen pacha ben zoo als de overigen, vergeef het meisje en u, en, daar zij u bevalt, zoo moge zij de uwe zijn."

— » Ik neem het geschenk aan," sprak de schilder verheugd — » maar onder beding, dat ik naar welgevallen er mede handelen mag."

— » Dat spreekt in Egypte van zelf," — antwoordde M e h e m e d, — » zij behoort u, zoo goed als uwe daguerrotype.

Werkelijk bragt nu H o r a c e V e r n e t, de schoone odaliske, die, niets van dat alles begrijpende, zeer verschrikt was, naar den jongen Mamelukken officier, die den lief derruiker zoo goed verklaard had. Hij wierp hem de schoone vrouw in de armen, en voor deze zich van zijne verbazing herhalen kon, zeide hij:

— » Zij behoort u!" — Toen keerde de groote kunstenaar aan zijne bezigheden terug.

Dit was de gelukkige ontknooping van een eenvoudig *quiproquo*, dat den schilder uit den togt naar de haven duidelijk was geworden. De verlegenheid van den officier, voor het badhuis, had hem omtrent de bestemming der bloemen ingelicht. Eene toevallige gelijkheid van zijnen mantel en van figuur met dien van den officier, had hem het overige verklaard; en nadat hij zich naar het gedrag van den officier onderrigt had, had hij de minnenden op deze wijze trachten te vereenigen.

Een schoon schilderstuk van H o r a c e V e r n e t, dat zich op de tentoonstelling van het jaar 1841 bevond, stelt dit Oostersch avontuur bevallig voor.

Het onontvreemdbare.

N a p o l e o n nam op zijnen veldtogt in *Italië* een Hongaarsch bataillon gevangen. De Kolonel, een' oud man, beklaagde zich bitter over de Fransche wijs van vechten, over de plotselinge en onverwachte aanvallen op de flanken, in het centrum enz., en eindigde met de aanmerking, dat hij in het leger van Keizerin M a r i a T h e r e s i a in *Duitschland* gevochten had, toen nog de veldslagen volgens de regels der krijgskunde gewonnen werden. — » Dan moet gij al vrij oud zijn," zeide N a p o l e o n. — » Ja, zestig of zeventig jaren." — » Maar, Overste, ik dacht gij hadt lang genoeg geleefd, om uwe jaren wat naauwkeuriger te leeren tellen." — » Och wat, Generaal," antwoordde de *Hongaar*, » ik tel mijn geld, mijne hemden, mijne paarden; maar mijne jaren? van deze ontsteelt mij toch niemand wat."

Aanmatiging en bescheidenheid.

De vermaarde E s l a i r had te *Munchen* den *Koning Lear* voortreffelijk gespeeld en werd teruggeroepen. » Sinds vele jaren," zoo sprak hij toen tot het publiek, » heb ik op alle tooneelen van *Duitschland* algemeenen bijval van mijn streven gevonden; doch de warme deelneming, welke *gij* mij thans betoont, is mij het zekerste bewijs, dat de goede smaak en zin voor echte, ware kunst nog niet uit *Munchen* geweken is."

De beroemde D e v r i e n t, daarentegen, werd ook eens, na het spelen van *Franz Moor*, teruggeroepen; en wat zeide hij? » Tot nu toe drukte ik uit, wat ik niet *gevoelde*; maar thans gevoel ik, wat ik niet kan *uitdrukken*!"

De Engelsche Componist.

De *Engelsche* toonkunstenaar K e l l y vond, dat men zijn inderdaad onbeduidend talent niet ruim genoeg beloonde, en besloot derhalve daarenboven de wijnkooperij ter hand te nemen. Over dit voornemen vroeg hij S h e r i d a n om raad. » Ik heb er niets tegen," antwoordde deze, » en zoo gij het uitvoert, sla ik u voor, op uw uithangbord te zetten: » K e l l y, *Muzijkhandelaar en Wijncomponist*."

ADVERTENTIËN.

(27116) Te Koop bij inschrijving van Pl. *Nieuw Meerzorg:*

p. m. 12000 ℔ witte bast }
» » 7000 » zwarte » } KOFFIJ,
» » 800 » gebroken }

zoo als bij vroegere Couranten geadverteerd, en waarvan de inschrijving billetten zullen worden aangenomen tot HEDEN om *twee* uren.

Paramaribo, den 26 *Augustus* 1842.

CHs. LIONARONS qq. c. s.

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van BOON & C°.